

**TUTKIMUS SANOMALEHTIEN
SEURAAMISESTA
LOKAKUUSSA 1987**

SANOMALEHTIEN LIITON SYYSKOKOUS

11 - 12.11.1987

Hotelli Hesperia
Helsinki

Tilastokirjasto
Statistikbiblioteket

130971

JOHDANTO

Tämän tutkimuksen on tehnyt Tilastokeskus yhteistyössä Sanomalehtien liiton kanssa.

Tavoitteena oli selvittää maamme kotitalouksiin tulevien tilattujen sanomalehtien määrä, aikuisväestön säännöllisesti lukemien sanomalehtien määrä ja missä määrin ja mitä ilmoituksia sanomalehdistä seurataan. Lisäksi kartoitettiin sitä minkä verran aikuisväestö on ilmoittanut sanomalehdissä eli käyttänyt sanomalehteä ilmoitusvälineenä.

Tutkimuksen otos ja kenttätö

Tutkimuksen otos poimittiin arpomalla kohdehenkilöt, väestön keskusrekisteristä, 18 vuotta täyttäneestä suomenkielisestä väestöstä.

Tutkimuksen kenttätö tehtiin 27-30.10.87 puhelinhaastatteluinä. Haastattelutyöhön osallistui 10 Tilastokeskuksen koulutettua ammattihaastattelijaa eripuolilta Suomea.

Kaikille haastateltaville lähetettiin ennen haastattelua kirje, jossa kerrottiin, että häntä tullaan haastattelemaan puhelimitse sanomalehtien seuraamisesta.

AINEISTON RAKENNE

Otoskoko oli 300, tehtyjä haastatteluja 202, joten kato on noin 1/3. Katoprocentin korkeus johtuu lyhyestä kenttätöajasta: useita tavoittamiskertoja ei ehditty tehdä. Osa haastateltavista oli sellaisia, joilla puhelin ei ole omissa nimissä, osa oli puhelimettomia tai niitä, joilla on salainen numero. Em. oli kaikkiaan 75.

Haastattelusta kieltäytyneitä oli kaikkiaan vain 5.

		%	N
Haastateltavien ikä:	18-30-v.	30	59
	31-50-v.	40	81
	yli 50-v.	30	60
Koulutus:	kansa-, perus yms.	32	65
	keskik.-ammatti yms.	34	68
	yo, opisto tai >	34	68
Kotitalouden nettotulot mk/kk:	alle 5 000	24	49
	5 001 - 10 000	44	89
	yli 10 000	23	47
	ei vastausta	9	17
Asuinpaikkatyyppi:	city-alue	21	43
	esikaupunkialue	61	124
	muu alue	16	32
	ei vastausta	2	3

YHTEENVETO TULOKSISTA

1. Tilattujen ja luettujen sanomalehtien lukumäärä

Sanomalehti on olennainen osa suomalaista arkea. Talouksista 90 % on sellaisia, joille sanomalehti tulee tilattuna: yli 60 % talouksista tilaa yhtä sanomalehteä ja lähes 30 % talouksista tilaa kahta tai useampaa sanomalehteä.

Sanomalehti tulee tilattuna suomalaisiin talouksiin seuraavasti:

	%
1 lehti	61
2 lehteä	20
3 lehteä	7
4 lehteä tai >	1
ei yhtään lehteä	10

Vieläkin valoisammasta sanomalehden asemasta, kuin tilattujen lehtien määrä, kertoo luettujen sanomalehtien määrä. Suomalaisista valtaosa lukee sanomalehtiä säännöllisesti. Vähintään yhtä, enintään kolmea lehteä lukee suomalaisista säännöllisesti 90 %.*)

Sanomalehtien suurkuluttajia, jotka lukevat 4-5 lehteä säännöllisesti on heitakin peräti 7 % väestöstä.

Mitä nuorempia vastaajat ovat sitä yleisempää on, että heidän talouteensa ei tule yhtään lehteä tilattuna. 18-30-vuotiaista lähes 20 % on niitä, joiden talouteen ei tule yhtään tilattua lehteä. Kun taas yli 50-vuotiaista vain 5 % on niitä, joille ei tule yhtään tilattua lehteä.

Tilattu tai ei, myös nuorin ikäryhmä lukee sanomalehtiä samoin kuin muutkin.

*) Tässä on muistettava, että em. lukuja varmastikin kaunistaa jossain määrin se tosiseikka, että haastattelut on tehty puhelimitse ja se joukko, jolla ei ole puhelinta on jäänyt tutkimuksen ulkopuolelle. Silti sanomalehtien lukemista voidaan pitää todella suosittuna tapana hankkia tietoa ja ajanvietettä.

2. Ilmoitusten seuraaminen sanomalehdeistä

Ei liene yllättävää, että sanomalehtien säännöllisimmin seurattuja ilmoituksia ovat elintarvikeilmoitukset. Mutta yllättävänä voidaan ehkä pitää, että peräti 65 % vastanneista valikoi päivittäisiä ateria-aineksia sanomalehtien avulla.

Myös matkailu- ja huvi-ilmoitukset ovat niitä seuratuimpia palstoja. Yli puolet vastanneista sanoo säännöllisesti seuraavansa näitä ilmoituksia.

Seuraavassa on koottuna yhteen eri ilmoitusryhmien seuraamisuudet:

	Seuraa ilmoituksia säännöllisesti %
Elintarvikeilmoitukset	65
Matkailuilmoitukset	52
Huvit	51
Vaate-, kosmetiikkailmoitukset	46
Työpaikkailmoitukset	40
Asuntoilmoitukset	39
Autoilmoitukset	37
Huonekaluilmoitukset	32
Isot kodinkoneet	30
Pienet kodinkoneet	28
Viihde-elektroniikka	27
Muut ilmoitukset	20

Mitä vanhemmasta vastaajasta on kyse sitä varmemmin hän seuraa elintarvikeilmoituksia. Yli 50-vuotiaista vastaajista peräti 78 % sanoo seuraavansa elintarvikeilmoituksia säännöllisesti. Nuorimmasta ikäryhmässä, (18-30-vuotiaat) näitä oli 42 %.

Ja kuten arvata saattaa perinteisen kotityönjaon mukaan eletään edelleen eli naiset yleisemmin kuin miehet ilmeisesti vastaavat elintarvikkeiden hankinnasta: kun mies vastaajista 48 % sanoi seuraavansa elintarvikeilmoituksia, on vastaava luku naisista 79 %.

Matkailuilmoituksia taas lukevat yleisimmin nuorimmat (61 %). Heitä selvästi vähemmän työ- ja kotiympyröissä tiiviisti olevat 31-50-vuotiaat (44 %). Iän karttuessa kiinnostus matkailmoituksiin taas yleistyy; yli 50-vuotiaista 53 % seuraa säännöllisesti matkailmoituksia.

Mitä citymäisempi asuinpaikka vastanneilla on sitä tiiviimmin he näyttävät seuraavan matkailmoituksia. Tulot sen sijaan eivät juurikaan vaikuta matkailmoitusten seuraamiseen.

3. Sanomalehti yksityisen kansalaisen ilmoitusvälineenä

18-vuotta täyttäneistä suomalaisista, yli puolet (55 %) on joskus käyttänyt sanomalehteä ilmoittaakseen omista asioistaan. Viimeisen vuoden aikana sanomalehdessä ilmoittaneita oli vastan-
neista 15 %.

Sanomalehteä ilmoitusvälineenä käyttäneitä oli selvästi eniten aktiivissa työiässä olevissa 31-50-vuotiaissa (67 %), joille esim. muutto omaan tai isompaan kotiin on ajankohtaista.

Niiltä, jotka eivät olleet ilmoittaneet sanomalehdessä (45 %) tiedusteltiin syytä miksi he eivät olleet ilmoittaneet. Yleisin vastaus oli, että heillä ei ole ollut mitään ilmoitettavaa. Vain muutama piti ilmoittamista vaivalloisena, hankalana tai kallina.

Vastausta "ei ole ollut ilmoitettavaa" voidaan tulkita siten, että näin tosiaan on asianlaita tai, että vastaajat eivät ole "keksineet", että sanomalehdessä voi ilmoittaa henkilökohtaisista asioista, myynnistä, ostamisesta, vaihtamisesta jne. Tässä on ilmeisesti yksityisen kansalaisen "valistamisen" paikka. Kynnys ilmoittaa sanomalehdessä on luultavasti kuitenkin melko alhainen, koska ilmoitusten seuraaminen kaiken kaikkiaan on niin tuttua ja yleistä.

Tutkimuksesta vastaavat Tilastokeskus Tiedotus- ja markkinointitoimisto suunnittelija Eeva-Liisa Ylälahti puh. 90-1734 269.

Tilastokeskus Haastattelutoimisto erikoistutkija Jussi Melkas puh. 90-1734 519.

Annamme mielellämme lisätietoja tästä ja muista Tilastokeskuksen tutkimuksista.

TAULUKKOSIVUT

SAS 14:13 Thursday, November 5, 1987 1

SUKUPUOLI

SP	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
MIES	93	46.5	93	46.5
NAINEN	107	53.5	200	100.0

Frequency Missing = 2

IKÄ

IKÄ	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
18-24	31	15.5	31	15.5
25-44	91	45.5	122	61.0
45-64	57	28.5	179	89.5
65+	21	10.5	200	100.0

Frequency Missing = 2

AMMATTI

AMMAS	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
TOIMIHENKILÖ	60	29.7	60	29.7
TYÖNTEKIJÄ	68	33.7	128	63.4
JOHT. ASEMASSA	17	8.4	145	71.8
MUU	56	27.7	201	99.5
EOS	1	0.5	202	100.0

KOULUTUS	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
KANS- YMS. KOUL	65	32.2	65	32.2
KESKI-, AMM. YM.	68	33.7	133	65.8
YO, OPISTO YM. K	46	22.8	179	88.6
KORKEAKOULU YM.	22	10.9	201	99.5
EI VAST.	1	0.5	202	100.0

SAS 14:13 Thursday, November 5, 1987 6

ASUINPAIKAN TYYPI

ASPAIKKA	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
KAUP. YDINKESKUS	43	21.3	43	21.3
ESIKAUP.ALUE	124	61.4	167	82.7
KUNTAKESKUS	12	5.9	179	88.6
MUU. TAAJAMA	9	4.5	188	93.1
HAJA-AS.ALUE	11	5.4	199	98.5
EOS	3	1.5	202	100.0

KOTITALOUDEN KOKO

JASLKM	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
1	33	16.8	33	16.8
2	57	29.1	90	45.9
3	37	18.9	127	64.8
4	47	24.0	174	88.8
5	14	7.1	188	95.9
6 TAI US.	8	4.1	196	100.0

Frequency Missing = 6

KOTITALOUDEN NETTOTULOT

TULOT	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
ALLE 5000 MK/KK	49	24.3	49	24.3
5001-10000 MK/KK	89	44.1	138	68.3
YLI 10000 MK/KK	47	23.3	185	91.6
EOS	17	8.4	202	100.0

SAS 14:13 Thursday, November 5, 1987 8

TILATTUJEN SANOMALEHTIEN LKM.

KYS1	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	21	10.4	21	10.4
1	124	61.4	145	71.8
2	40	19.8	185	91.6
3	15	7.4	200	99.0
4	2	1.0	202	100.0

LUETTUJEN SANOMALEHTIEN LKM.

KYS2	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	4	2.0	4	2.0
1	91	45.0	95	47.0
2	55	27.2	150	74.3
3	37	18.3	187	92.6
4	11	5.4	198	98.0
5	4	2.0	202	100.0

LUETTUJEN JA TILATTUJEN EROTUS

ERO	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
-2	1	0.5	1	0.5
-1	1	0.5	2	1.0
0	125	63.1	127	64.1
1	36	18.2	163	82.3
2	25	12.6	188	94.9
3	5	2.5	193	97.5
4	3	1.5	196	99.0
5	2	1.0	198	100.0

Frequency Missing = 4

SAS 14:13 Thursday, November 5, 1987 11

ELINTARVIKEILM.

KYS301	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	69	34.2	69	34.2
KYLLÄ	132	65.3	201	99.5
3	1	0.5	202	100.0

VAATE- TAI KOSMETIIKKAILM.

KYS302	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	109	54.0	109	54.0
KYLLÄ	93	46.0	202	100.0

HUONEKALUILM.

KYS303	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	138	68.3	138	68.3
KYLLÄ	64	31.7	202	100.0

AUTOILM.

KYS304	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	127	62.9	127	62.9
KYLLÄ	75	37.1	202	100.0

ASUNTOILM.

KYS305	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	123	60.9	123	60.9
KYLLÄ	79	39.1	202	100.0

SAS 14:13 Thursday, November 5, 1987 16.

VIIHDE-ELEKTRONIIKKAILM.

KYS306	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	148	73.3	148	73.3
KYLLÄ	54	26.7	202	100.0

ISOJEN KODINKON. ILM.

KYS307	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	141	69.8	141	69.8
KYLLÄ	61	30.2	202	100.0

PIENTEN KODINKON. ILM.

KYS308	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	145	71.8	145	71.8
KYLLÄ	57	28.2	202	100.0

LOMAMATKAILM.

KYS309	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	97	48.0	97	48.0
KYLLÄ	105	52.0	202	100.0

TYÖPAIKKAILM.

KYS310	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	122	60.4	122	60.4
KYLLÄ	80	39.6	202	100.0

SAS 14:13 Thursday, November 5, 1987 21

HUVI-ILM.

KYS311	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	99	49.0	99	49.0
KYLLÄ	103	51.0	202	100.0

MUUT

KYS312	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
EI	162	80.2	162	80.2
KYLLÄ	40	19.8	202	100.0

SEURATTUJA ILMOITUSTYYPPEJÄ YHTEENSÄ

SUMMA3	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	10	5.0	10	5.0
1	16	7.9	26	12.9
2	21	10.4	47	23.3
3	26	12.9	73	36.1
4	21	10.4	94	46.5
5	35	17.3	129	63.9
6	20	9.9	149	73.8
7	23	11.4	172	85.1
8	13	6.4	185	91.6
9	7	3.5	192	95.0
10	7	3.5	199	98.5
11	3	1.5	202	100.0

SAS 14:13 Thursday, November 5, 1987 24

ILM. JOSKUS ITSE.

KYS4A	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
KYLLÄ	111	55.0	111	55.0
EI	90	44.6	201	99.5
EOS	1	0.5	202	100.0

ILM. VIIM. 12 KK:N AIKANA

KYS4B	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
0	5	2.5	5	2.5
KYLLÄ	30	14.9	35	17.3
EI	166	82.2	201	99.5
EOS	1	0.5	202	100.0

MIKSI EI ILMOITTANUT

KYS5	Frequency	Percent	Cumulative Frequency	Cumulative Percent
1	79	92.9	79	92.9
2	2	2.4	81	95.3
3	1	1.2	82	96.5
9	3	3.5	85	100.0

Frequency Missing = 117

SAS

16:49 Friday, November 6, 1987 3

TABLE OF IKA BY KYS1

IKA(IKÄ) KYS1(TILATTUJEN SANOMALEHTIEN LKM.)

Frequency					
Col Pct	0	1	2	3	Total
	TAI US.				
18-30	10	35	11	3	59
	50.00	28.46	27.50	17.65	
31-50	7	50	16	8	81
	35.00	40.65	40.00	47.06	
YLI 50	3	38	13	6	60
	15.00	30.89	32.50	35.29	
Total	20	123	40	17	200

Frequency Missing = 2

SAS

16:49 Friday, November 6, 1987 4

TABLE OF SP BY KYS1

SP(SUKUPUOLI) KYS1(TILATTUJEN SANOMALEHTIEN LKM.)

Frequency:

Col	Pct	3				
		0	1	2	TAI US.	Total
MIES	12	52	19	10	93	
	57.14	42.62	47.50	58.82		
NAINEN	9	70	21	7	107	
	42.86	57.38	52.50	41.18		
Total	21	122	40	17	200	

Frequency Missing = 2

SAS

16:49 Friday, November 6, 1987 9

TABLE OF IKA BY KYS2

IKÄ(IKÄ) KYS2(LUETTUIJEN SANOMALEHTIEN LKM.)

Frequency	Col	Pct	0	1	2	TAI US.	3	Total	
18-30	2	24	19	14	59	50.00	26.67	35.19	26.92
31-50	1	35	19	26	81	25.00	38.89	35.19	50.00
YLI 50	1	31	16	12	60	25.00	34.44	29.63	23.08
Total	4	90	54	52	200				

Frequency Missing = 2

SAS

16:49 Friday, November 6, 1987 10

TABLE OF SP BY KYS2

SP(SUKUPUOLI) KYS2(LUETTUJEN SANOMALEHTIEN LKM.)

Frequency:

Col Pct	0	1	2	3	TAI US.	Total
MIES	0	35	26	32	93	
	0.00	39.33	47.27	61.54		
NAINEN	4	54	29	20	107	
	100.00	60.67	52.73	38.46		
Total	4	89	55	52	200	

Frequency Missing = 2